

Madam Teyze'den Bizim Yere

Doç.Dr. Fikret ŞENSES*

Büyükannem dini bütün bir müslümandı. Namaz kılmadığı veya köşesine çekilip tesbih çekmediği zamanlar çoğu kez radyonun başında olur haberleri ise hiç kaçırmazdı. Demokrat Partisi yanlısı bir akrabamızı bir gün çok fena haşlamıştı.

- Kemal Paşa ile İsmet Paşa olmasaydı şimdi hala Yunanistan'da olacaktık. Bu kadar da nankörlük olmaz ki canım.

Böyle demişti ama, “Biz memleketteyken” diye başlayan akraba sohbetlerinde kimseden aynı köyü paylaştıkları “urumlar”la ilgili tek bir kötü söz dahi duymamıştım. Oniki yaşında “mübadil” ünvanını alan babam ise çocukluk arkadaşlarından ve özellikle Hristo'dan büyük bir sevecenlikle bahseder, ölmeden bir gidip görebilsem onları derdi.

Mithatpaşa Stadyumu'ndan maç yayınları bizim şehirden fısıltı halinde duyulurdu. Ama Lefter'in çalımlarını ve hele penaltılarda kaleciyi ters tarafa yatırışını dinlemek her türlü zahmete değerdi. İsmi ve soyadı değişikti alışılmıştan ya, o bizim “Aslan Lefterimiz”di. Onun yeri bir başkaydı gönlümüzde.

Madam Teyze çoğu kez siyahlar giyer gülyüzü ve tatlı şivesiyle biz çocuklara bile “günaydinlar” derdi. Mahallede başörtüsüz üç-beş bayandan biriydi. Asıl adının Eleni olduğu söylenirdi ama büyüklerin Madam'ı bizlerin de Madam Teyze'siydi o. Mahallenin memur eşleri gibi onun da ayda iki gün kabul günü olurdu, annem keklerinin lezzetini günlerce anlata anlata bitiremezdi. İyi fal baktığı söylenirdi. Bir falında anneme “senin oğlun yabancı bir ülkeye okumaya gidecek” demiş ve başta büyükannem olmak üzere bütün aileyi üzmüştü...

* * *

Madam teyze ve devletimiz sağolsunlar işte Londra'da tezimle uğraşıyorum bugünlerde. Tam üstümdeki odaya gürlütücü biri taşındığından bu sıralar iyice sıkıntıdayım. Geceyarısı kalın topuklu terlikleriyle bir iki tur atınca Viktorya dönemi yapısı yurt binası sanki yerinden oynuyor. Sonra pikabını açıyor ve hiç şaşmayan bir sırayla Beatles, Theodorakis ve Bartok'tan birini çalıyor. Sıranın Beatles veya Theodorakis'te olduğu geceler kızgınlığım bir nebze dinliyor. Beatles geceleri Penny Lane'i, mutlaka ardarda iki kez çalıyor. Bizim mahalle ve nedense pala bıyıklarıyla “rejide itfaiyeci” İlyas Amca geliyor aklıma. Gözümde buram buram Türkiye tütüyor. Theodorakis deseniz o sıralar bizim için de bir efsane. Ama Bartok'a hele o saatte hiç gelemiyorum.

Sıranın Bartok'ta olduğu bir geceydi. Üstelik bütün gün kütüphanede oturup tek bir satır dahi yazamamıştım. Yatağımdan fırlayıp yukarı çıktım. Kapıyı ancak yumrukladığımda duyabildi. Mavi geceliğiyle yatağının içinde bağdaş kurmuş, orta

---

* ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

boylu, kısa düz siyah saçlı, hafif tombul, örneğin bir akşam üstü Kızılay'da yüzlercesine rastlayabileceğiniz biri vardı karşımda. Başını kitabından kaldırıp etrafı şöyle bir süzdü.

- Eee?
- Pikabınız?
- Müzik dinlemek yasak mı?
- Değil ama saat iki.
- Ben de saatin kaç olduğunu merak ediyordum doğrusu.

Ne diyeceğimi düşünürken o tekrar kitabına dönmüştü bile. Birden başını tekrar kaldırdı ve yumuşak bir tonla sordu.

- Nerelisin sen bakalım?
- Türküm.
- Gürültüden rahatsız olan bir Türk var karşımda. Aman Tanrım dünyanın sonu geldi galiba. Biz İngiliz asilzadesi miyiz ayol?
- Siz nerelisiniz peki?
- Ben Thassolanika'dan, babam ve dedem Smyrna'dan.
- Ne rastlantı benim babam ve dedem de Selanik'ten gelmişler.
- Biraz daha kurcalarsak akraba çıkacağız ayol. Senin adın ne bakalım?
- Faruk.
- Aman ne komik bir isim!
- Sizin adınız?
- Kristina. Ben Kristina.
- Gerçekten güzel bir isminiz var.

Garip duygularla ama gürültü sorununu çözümlenmenin gönül rahatlığıyla odama döndüm. Ama o da nesi? Bartok birkaç perde daha yüksekte çaldı durdu saatlerce. Neden bilemiyorum, kızgınlığım geçmişti. Bartok'u da sevmeye başlamıştım galiba.

Yurdun yemekhanesinin en uzun masası bizimkiydi. Beş İngiliz ve dünyanın çeşitli ülkelerinden yirmi kişi kahvaltı ve akşam yemeklerinde bu masanın etrafında neşeli dakikalar geçirirdik. Adını "Birleşmiş Milletler" koymuştuk.

O sabah uykulu uykulu kahvaltı ederken, Kristina gelip karşıma oturdu. "Nasıl hemen susturdum pikabı değil mi? Türk dostumuzu uykusuz bırakacak değildim ya" dedi. Gözlerinin içi gülüyordu. Ne diyeceğimi şaşırılmıştım. "Bak komik isimli adam, seni bu akşam yemeğe davet ediyorum, saat tam yedide kapıda buluşuruz" demesiyle gitmesi bir oldu.

Tam saatinde geldi. Mavi şık bir elbise giymişti. Charlotte Caddesi üzerinde bir süre yürüdüktan sonra dar bir sokağa saptık. Sokak ızgara ve zeytinyağlı çoban salatası kokuları ve buzukili ezgilerle dopdoluydu. Vitrini tıpkı küçük Anadolu şehirlerinin iyice lokantalarındaki gibi şişlere geçirilmiş etler ve balıklarla dolu altı-yedi masalı küçük bir yerdi Emmantina.

Müşterilerinin bir kısmı Türk bir kısmı Yunan'dı. Hava sigara dumanıyla kaplı, insanlar cıvıl cıvıl, masalar arası diyalog çok güçlüydü. Kristina ve lokanta sahibinin Türk eşinden başka bayan yoktu. Dönerler, şişler, cacıklar büyük bir iştahla yeniyor, rakı şişeleri hızla boşalıyordu. İleri bir saatte herkes sustu. Saçları iyice ağarmış yaşlı

bir Yunan elinde rakı kadehi, tok ve hafif titrek bir sesle şarkı söylemeye başladı. “Yasamak mümkün mü acaba sensiz”. Ş ler S olmuş, gözleri iyice yaşarmıştı. İzmir’de geride kalan bir sevgili için miydi acaba bu yaşlar?

“Bak Kristina” dedim. Yeryüzünde kaç ulusun bu kadar ortak yanı var ve kaç bunları bu kadar büyük içtenlik ve coşkuyla paylaşabiliyor. Kaç ulus birbirinin yemeklerini bu kadar büyük bir iştahla yiyor ve türkülerini bu kadar duygulu söyleyebiliyor. Neden biz seninle aradan daha yirmidört saat bile geçmeden bu kadar yakın birbirimize? Neden Vietnam yürüyüşlerinde onca millet arasında Türkler ve Yunanlılar hep yan yana? Biliyor musun, burası bizim yerimiz”. O da çok duygulanmıştı ama “Anladık anladık bırak şimdi edebiyatı da bitir şu yemeğini. Yoksa bulaşıkları bize yıkatacaklar” dedi. O akşamdan sonra sık sık Bizim yer’e gider olmuş, dostluğumuzu iyice pekiştirmiştik.

* * *

Bizim Yer’deki o ilk akşamdan epeyce sonraydı. Ajanslar Türk askerlerinin Kıbrıs’a çıktığını, kanlı çarpışmaların olduğunu bildiriyordu. Çocukluk yıllarımdaki Cumhuriyet Bayramı törenleri, Harbiye Marşı eşliğinde geçen bölük bölük askerler ve onları gururla ve gözleri yaşlı izleyen insanlar geldi gözlerimin önüne. Birden haki elbiseler kırmızıya bulandı, yağız delikanlılar yere düşmeye başladılar bir bir. Mutlaka Kristina’nın kardeşi de vardır ateş edenler arasında diye düşündüm. Bir ara “Kristina’nın erkek kardeşi yok ki, olsa bile Kıbrıs’ta işi ne” diye akıl yürütecek oldum ama karmakarışık kafamda mantığa hiç yer yoktu. Hatta mavi elbisesiyle Kristina’yı bile gördüm ateş edenler arasında.

Ona karşı nasıl davranacağımı düşünüp acı bir kahveyle kahvaltıyı geçiştirmeye çalışırken, hızla yemekhaneye girdi. Etrafına hiç bakmadan bizim masanın en uç bir köşesine ilişti. Sanki herşey bitmişti aramızda. O günden sonra masada artık hep ağır bir hava esiyor hele bu konuda kimse konuşmuyordu. Sadece Meksika’lı Guillermo bir akşam bıyıklarını bura bura “Şu Sampson bizim masanın da içine etti”. Anlamında bir şey söyledi. Birkaç kişi gülümser gibi oldu sonra yine sustuk.

Bu olaydan iki ay sonraydı. Kendime yeni yeni gelmeye başlamıştım. Bir akşam üzeri kütüphanede çalışırken birisi omuzuma dokundu. Kristina bütün güzelliğiyle ve gülen gözleriyle yine karşımdaydı. Hakinin üzerindeki kırmızılıklar da kaybolmuştu: Sessizliği yine o bozdu. “Kütüphanede okumadığım kitap kalmadı ayol, alim mi olacaksınız başımıza ne?”. Gülümsedim. “Bak Kristina, belli ki sorunlarımız var oturup konuşmamız gerek. Yazık değil mi bunca güzelliğe, dostluğa?” dedim. “Kırk yılın başında doğru bir laf ettin bak” dedi. “Hadi kalk Bizim Yer’e gidiyoruz”.

Yolda ayakkabı tamircisinin Türk olduğunu bu yüzden ayakkabılarını almaya gidemediğini ama gidince de tamircinin her zamanki sevecenliğiyle “Nerede kaldın yahu? Başına birşey geldi sanıp meraklandım” dediğini anlattı tatlı tatlı. Ben de “o da bir şey mi, biliyorsun benim berberim Yunan. Çekine çekine gittiğimde bana her zamankinden de iyi davrandı dedim. “Biliyor musun onlar bizden iyi” dedi. “Tabii ki öyle, onlar yaşadı yüzyıllarca beraber kavgasız, gürültüsüz” dedim. “Bu bir rekor senin için. Beş dakikada iki doğru laf birden ettin” dedi. Gülüştük. Kristina ve ben el ele kol kola sanki kanatlanmış uçuyorduk Bizim Yer’e doğru.